

VENDIM
Nr.9, datë 29.3.2011

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Vitore Tusha	Anëtare e “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Admir Thanza	Anëtar i “ “
Altina Xhoxhaj	Anëtare e “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “

e sekretare Blerina Çinari, në datë 2.12.2010 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.31/16 Akti që i përket:

KËRKUES: Ylli Kambo

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtuësëm me Kushtetutën i vendimit nr.212, datë 5.3.2010 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 131/f dhe 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes, Sokol Berberin, kërkuesin që u shpreh për pranimin e kërkesës dhe pasi bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesi, me vendimin nr. 394, datë 20.5.2001 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, është dënuar në mungesë me 10 vjet burgim, për veprën penale të vjedhjes së pasurisë me anë të mashtrimit. Me pretendimin se nuk ka qënë i pranishëm në seancën përfundimtare dhe se nuk është njoftuar për vendimin, ai i është drejtuar sërish Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë për rivendosjen në afat të ankimit ndaj vendimit të mësipërm. Kërkesa është refuzuar dhe vendimi i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Tiranë dhe nga Gjykata e Lartë. Kërkuesi i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, e cila me vendimin nr.6, datë 22.1.2010, ka vendosur moskalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare për shkak se kërkesa e kërkuesit ishte haptazi e pabazuar.

2. Kërkuesi i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë me kërkesën për “Shuarje dënimi”, bazuar në nenin 480/2 të Kodit të Procedurës Penale. Në datë 13.02.2008, me vendimin nr.145, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur rrëzimin e kërkesës të kërkuesit Ylli Kambo, me objekt “Shuarje dënimi” si të pabazuar në ligj dhe në prova. Gjykata e Apelit Tiranë, e vënë në lëvizje me ankimin e kërkuesit, me vendimin nr.438, datë 11.7.2008, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të mësipërm të gjykatës së shkallës së parë.

3. Kundër këtij vendimi kërkuesi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë. Në datën 5.3.2010, me vendimin nr.212, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi me arsyetimin se nuk është paraqitur në formën e kërkuar nga ligji, pasi mungon nënshkrimi i mbrojtësit.

4. Në datën 22.6.2010, kërkuesi i është drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese, ku kërkon shfuqizimin e vendimit të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, me arsyetimin se kërkuesit i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor. Më konkretisht, kërkuesi parashtron se atij i është mohuar e drejta e aksesit në Gjykatën e Lartë për shkak se Kolegji Penal i kësaj gjykate nuk ka respektuar nenin 435/2 të KPP-së, i cili parashikon se kur i pandehuri nuk ka mbrojtës, Kryetari i

Kolegjit cakton një mbrojtës kryesisht.

II

A. Për legjitimimin e kërkesit

5. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) çmon se kërkesi legjitimohet *ratione personae*, në bazë të nenit 134/g të Kushtetutës; *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit të parashikuar nga neni 30, pika 2 e ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”; si dhe *ratione materiae*, pasi shqyrtimi i pretendimit, se vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë i ka mohuar atij të drejtën e aksesit në gjykatë, duke mos pranuar rekursin me arsyetimin se rekursi nuk ka patur nënshkrimin e mbrojtësit, është në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese.

B. Për pretendimin për cenimin e të drejtës për t’iu drejtuar Gjykatës së Lartë (e drejta e aksesit)

6. Neni 31/ç i Kushtetutës parashikon se gjatë procesit penal kushdo ka të drejtë të mbrohet vetë ose me ndihmën e një mbrojtësi ligjor të zgjedhur prej tij, të komunikojë lirisht dhe privatisht me të, si dhe t’i sigurohet mbrojtja falas, kur nuk ka mjete të mjaftueshme. Neni 43 i Kushtetutës parashikon: “*Kushdo ka të drejtë të ankohet kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, përveçse kur në Kushtetutë parashikohet ndryshe.*”

7. Gjykata është shprehur se përdorimi i mjetit procedural të përshtatshëm ankimues, në formë e në përmbajtje, siç është sanksionuar në KPP, nuk përbën një kërkesë formale, por një kërkesë që lidhet me thelbin e të drejtës së mbrojtjes dhe të pjesëmarrjes aktive në gjykim. Shqyrtimi i mjetit procedural në mënyrë josubstanciale cenon të drejtën e aksesit në Gjykatën e Lartë (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.21, datë 24.7.2006*). Gjykimi në Gjykatën e Lartë, në dallim nga procedurat e gjykimit që zhvillohen në gjykatat e zakonshme, ka si veçori paraqitjen vetëm të argumenteve ligjore. Kompleksiteti i procedurave të gjykimit në Gjykatën e Lartë konfirmohet edhe nga dispozitat ligjore që sanksionojnë se palët duhet të përfaqësohen në këtë gjykim nga avokati. Prandaj, shqyrtimi nga Gjykata e Lartë kryesisht i çështjeve të ligjit, jo vetëm që e justifikon plotësisht përfaqësimin me avokat në seancat dëgjimore, por për më tepër, bëhet i domosdoshëm për garantimin në favor të të pandehurit të një mbrojtjeje efektive dhe profesionale (*shih vendimin nr.5, datë 04.03.2008 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Gjykata vlerëson se neni 435/2 i KPP-së, i cili parashikon *inter alia* se akti i rekursit dhe memoriet duhet të nënshkruhen, me pasojë mospranimi, nga mbrojtësit, nuk mund të interpretohet nga Gjykata e Lartë në një mënyrë të tillë që cenon thelbin e të drejtës së një individi për t’iu drejtuar asaj gjykate. Fjalja e parë e nenit duhet lexuar së bashku me fjalinë e dytë. Neni 435/2 i KPP-së ka për qëllim të garantojë mbrojtjen me avokat të të pandehurit, në rastin kur ai ushtron rekurs. Rekursi është akti procedural në të cilin parashtrihen shkaqet, për të cilat kundërshtohet një vendim sipas kërkesave të nenit 432 të KPP-së që mundëson të drejtën e të pandehurit për të filluar gjykimin në Gjykatën e Lartë dhe, në këtë kuptim, ai është akti me të cilin garantohej e drejta për akses në këtë gjykatë. Kërkesa kushtetuese dhe procedurale, për të garantuar mbrojtjen efektive dhe profesionale të të pandehurit në Gjykatën e Lartë, ka kuptim, para së gjithash, në funksion të aksesit që duhet të kenë të pandehurit për të ushtruar të drejtat që parashikon procedura penale (*shih vendimin nr.38, datë 30.12.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Për të garantuar të drejtën e një individi për t’iu drejtuar Gjykatës së Lartë, zbatimi i nenit 435/2 të KPP-së duhet parë në raport me rregullimet e përgjithshme që disiplinojnë paraqitjen e ankimit (nenet 407- 421 të KPP-së), si dhe ato të veçanta për paraqitjen e rekursit (nenet 431-435 të KPP-së). Në situatën në të cilën kërkesi ka ushtruar rekursin, në përmbushje të detyrimeve të tij formale që përcaktohen kryesisht në nenet 410, 412, 420, 435/1 të KPP-së dhe rekursi nuk është nënshkruar nga mbrojtësi i zgjedhur prej tij, ai nuk mund të privohet nga e drejta që rekursi i tij të vlerësohet sipas përcaktimeve të nenit 432 të KPP-së. Në këtë vështrim, Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë, para se të vendosë mospranimin e rekursit për shkak të mosnënshkrimit të tij nga mbrojtësi, duhet të verifikojë nëse sekretaria gjyqësore ka zbatuar detyrimin ligjor për vënien në dijeni të të pandehurit, për të plotësuar rekursin me nënshkrimin nga mbrojtësi, sipas kuptimit që Kolegjet e

Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në vendimin unifikues nr.5, datë 15.9.2009 i kanë dhënë nenit 415/2 të KPP-së. Këto kërkesa ligjore kanë rëndësi kushtetuese, sepse garantojnë realisht të drejtën e individit për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë.

10. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuesi Ylli Kambo ka depozituar brenda afatit ligjor, pranë sekretarisë së gjykatës që ka dhënë vendimin, një rekurs i cili nuk ka qenë i nënshkruar nga mbrojtësi i tij. Gjithashtu, ai ka kërkuar në rekurs që t'i caktohet një avokat kryesisht. Kolegji Penal ka vendosur mospranimin e rekursit për shkak se rekursi i paraqitur nga i gjykuari Ylli Kambo nuk përmban nënshkrimin e mbrojtësit, sipas kërkesave të nenit 435/2 të KPP-së. Gjykata çmon se në vështrim të garantimit të standardit të aksesit në gjykatë, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë e ka interpretuar nenin 435/2 të KPP-së në mënyrë të ngushtë dhe të shkëputur nga fryma e Kushtetutës dhe nga fjalia vijuese e këtij neni procedural. Nga materialet e paraqitura para Gjykatës Kushtetuese nuk rezulton që Kolegji Penal të ketë vlerësuar detyrimin e sekretarisë gjyqësore përkatëse dhe veprimet e saj për plotësimin e kërkesës formale për nënshkrimin e rekursit nga mbrojtësi, si dhe kërkesën e vetë kërkuetit për t'iu caktuar një avokat kryesisht.

11. Për sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi), duke vendosur mospranimin e shqyrtimit të rekursit të paraqitur nga kërkuesi, me arsyetimin se nuk ka qenë i nënshkruar nga mbrojtësi, i ka cenuar atij të drejtën e aksesit në Gjykatën e Lartë, si një nga standardet për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

PËR KËTË ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131 shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës; neneve 72 dhe 77 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Shfuqizimin e vendimit nr.212, datë 5.3.2010 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Petrit Plloçi, Admir Thanza, Vitore Tusha, Sokol Sadushi, Sokol Berberi.

Anëtarë kundër: Vladimir Kristo, Altina Xhoxhaj.